2025/172

29.1.2025

ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2025/172

ze dne 17. prosince 2024

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie ve specializovaném výboru pro energetiku zřízeném Dohodou o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé, pokud jde o přijetí doporučení týkajícího se vypracování technických postupů pro efektivní využívání elektrických propojovacích vedení

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 194 odst. 2 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 29. dubna 2021 přijala Rada rozhodnutí (EU) 2021/689 ([1]) o uzavření Dohody o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé ([2]) (dále jen „dohoda o obchodu a spolupráci“). Dohoda o obchodu a spolupráci vstoupila v platnost dne 1. května 2021.

(2) Ustanovením čl. 8 odst. 1 písm. l) dohody o obchodu a spolupráci byl zřízen specializovaný výbor pro energetiku (dále jen „specializovaný výbor“). Pravomoci specializovaného výboru jsou stanoveny v čl. 8 odst. 4 dohody.

(3) Podle čl. 8 odst. 4 písm. c) dohody o obchodu a spolupráci má specializovaný výbor s ohledem na otázky, které se týkají oblasti jeho působnosti, pravomoc přijímat rozhodnutí a doporučení týkající se všech záležitostí, kde tak dohoda nebo jakákoli doplňující dohoda stanoví nebo v nichž na něj Rada partnerství přenesla své pravomoci. Podle čl. 10 odst. 2 dohody o obchodu a spolupráci přijímá výbor rozhodnutí a vydává doporučení po vzájemné dohodě.

(4) S ohledem na opatření pro obchodování s elektřinou mezi Unií a Spojeným královstvím vyžaduje čl. 312 odst. 1 dohody o obchodu a spolupráci, aby pro přidělování kapacity a řízení přetížení v režimu na následující den specializovaný výbor přednostně učinil nezbytné kroky v souladu s článkem 317 uvedené dohody, aby zajistil, že provozovatelé elektroenergetických přenosových soustav ve stanovené lhůtě vypracují v souladu s přílohou 29 ujednání stanovující technické postupy.

(5) Část 1 bod 1 přílohy 29 Dohody o obchodu a spolupráci zejména stanoví vypracování nového postupu pro přidělování kapacity elektrických propojovacích vedení v časovém rámci denního trhu. Tento nový postup má být založen na modelu „volného propojení objemů mezi více regiony“.

(6) V návaznosti na doporučení specializovaného výboru č. 1/2023 ze dne 7. února 2023 ([3]), ve kterém byli provozovatelé přenosových soustav vyzváni, aby se zabývali řadou otázek, pokud jde o zavádění volného propojení objemů mezi více regiony, provozovatelé přenosových soustav z Unie a Spojeného království předložili zprávu dne 10. července 2023. Tato zpráva byla doplněna neformálním stanoviskem Agentury Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (dále jen „agentura ACER“) a stanoviskem regulačních orgánů Spojeného království.

([1]) Rozhodnutí Rady (EU) 2021/689 ze dne 29. dubna 2021 o uzavření Dohody o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé a Dohody mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska o bezpečnostních postupech pro výměnu a ochranu utajovaných informací jménem Unie (Úř. věst. L 149, 30.4.2021, s. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/689/oj).

([2]) Úř. věst. L 149, 30.4.2021, s. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2021/689(1)/oj.

([3]) Doporučení Specializovaného výboru pro energetiku zřízeného podle čl. 8 odst. 1 písm. l) Dohody o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé č. 1/2023 ze dne 7. února 2023 určené každé straně ohledně její žádosti adresované provozovatelům elektroenergetických přenosových soustav, aby vypracovali technické postupy pro efektivní využívání elektrických propojovacích vedení (Úř. věst. L 61, 27.2.2023, s. 71).

(7) Vzhledem k závěrům zprávy provozovatelů přenosových soustav ze dne 10. července 2023, podpořeným neformálním stanoviskem agentury ACER a stanoviskem regulačních orgánů Spojeného království, je vhodné, aby specializovaný výbor doporučil stranám další opatření.

(8) Specializovaný výbor má přijmout doporučení o dalších opatřeních, jež mají být přijata, buď na svém nadcházejícím zasedání, nebo písemným postupem poté, co každá strana dokončí vnitrostátní postupy.

(9) Je vhodné stanovit postoj, který má být zaujat jménem Unie ve specializovaném výboru, neboť doporučení specializovaného výboru bude moci rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah nebo způsob provádění *acquis* Unie, zejména nařízení Komise (EU) 2015/1222 ([4]),

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postoj, který má být zaujat jménem Unie ve specializovaném výboru pro energetiku zřízeném podle čl. 8 odst. 1 písm. l) Dohody o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé, je obsažen v návrhu doporučení uvedeného výboru připojeném k tomuto rozhodnutí.

Článek 2

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne 17. prosince 2024.

Za Radu

předseda

BÓKA J.

([4]) Nařízení Komise (EU) 2015/1222 ze dne 24. července 2015, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení (Úř. věst. L 197, 25.7.2015, s. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1222/oj).

PŘÍLOHA

DOPORUČENÍ SPECIALIZOVANÉHO VÝBORU PRO ENERGETIKU ZŘÍZENÉHO PODLE ČL. 8 ODST. 1 PÍSM. l) DOHODY O OBCHODU A SPOLUPRÁCI MEZI EVROPSKOU UNIÍ A EVROPSKÝM SPOLEČENSTVÍM PRO ATOMOVOU ENERGII NA JEDNÉ STRANĚ A SPOJENÝM KRÁLOVSTVÍM VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA NA STRANĚ DRUHÉ č. …/2024

ze dne …

každé straně ohledně vypracování technických postupů pro efektivní využívání elektrických propojovacích vedení

SPECIALIZOVANÝ VÝBOR PRO ENERGETIKU,

s ohledem na Dohodu o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé ([1]) (dále jen „dohoda o obchodu a spolupráci"), a zejména na čl. 311 odst. 1 a 2, čl. 312 odst. 1 a 2, čl. 317 odst. 1, 2 a 3 a přílohu 29 této dohody,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Podle čl. 8 odst. 4 písm. a) dohody o obchodu a spolupráci má specializovaný výbor pro energetiku (dále jen „specializovaný výbor") pravomoc sledovat a přezkoumávat provádění a zajišťovat řádné fungování dohody o obchodu a spolupráci v oblasti své působnosti. Podle čl. 8 odst. 4 písm. c) má pravomoc přijímat rozhodnutí a doporučení týkající se všech záležitostí, kde tak dohoda o obchodu a spolupráci stanoví nebo v nichž na něj Rada partnerství přenesla své pravomoci podle čl. 7 odst. 4 písm. f). Podle čl. 329 odst. 3 dohody o obchodu a spolupráci vydává doporučení nezbytná k zajištění účinného provádění kapitol hlavy VIII, za něž odpovídá.

(2) Podle článku 312 odst. 1 dohody o obchodu a spolupráci přijme specializovaný výbor přednostně nezbytné kroky v souladu s článkem 317, aby zajistil, že provozovatelé přenosových soustav ve stanovené lhůtě vypracují v souladu s přílohou 29 ujednání stanovující technické postupy.

(3) Specializovaný výbor přijal dne 7. února 2023 doporučení č. 1/2023 ([2]), aby každá strana požádala své příslušné provozovatele přenosových soustav o poskytnutí dalších informací uvedených v příloze II uvedeného doporučení do pěti měsíců od data, kdy o ně každá smluvní strana požádá.

(4) Provozovatelé přenosových soustav EU a Spojeného království poskytli tyto dodatečné informace stranám v reakci na jejich žádosti. V červenci 2023 příslušné regulační orgány EU a Spojeného království poskytly stranám stanoviska týkající se těchto dodatečných informací. Specializovaný výbor uvítal tyto důležité příspěvky k provádění hlavy VIII dohody o obchodu a spolupráci na zasedání specializovaného výboru dne 9. listopadu 2023.

(5) Provozovatelé přenosových soustav EU a Spojeného království a regulační orgány zjistili významná rizika manipulace s trhem, pokud by se k provádění opatření pro obchodování s elektřinou v časovém rámci na následující den na základě koncepce volného propojení objemů mezi více regiony použil přístup knihy předběžných objednávek.

([1]) Úř. věst L 149, 30.4.2021, s. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2021/689(1)/oj.

([2]) Doporučení Specializovaného výboru pro energetiku zřízeného podle čl. 8 odst. 1 písm. l) Dohody o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé č. 1/2023 ze dne 7. února 2023 určené každé straně ohledně její žádosti adresované provozovatelům elektroenergetických přenosových soustav, aby vypracovali technické postupy pro efektivní využívání elektrických propojovacích vedení (Úř. věst. L 61, 27.2.2023, s. 71).

(6) Provozovatelé přenosových soustav EU a Spojeného království a regulační orgány zjistili, že potenciální přínosy použití přístupu společné knihy objednávek pro volné propojení objemů mezi více regiony budou záviset na vyřešení řady zásadních koncepčních problémů. Před přijetím jakéhokoli rozhodnutí o zavádění je zapotřebí další konkrétní práce na vytvoření spolehlivé koncepce použití přístupu společné knihy objednávek pro volné propojení objemů mezi více regiony. Tato koncepce bude muset mimo jiné zajistit bezpečné a účinné fungování příslušných velkoobchodních trhů s elektřinou v EU a ve Spojeném království a zabývat se případným hledáním kompromisu mezi účinností volného propojení objemů mezi více regiony a bezpečným a účinným fungováním velkoobchodních trhů s elektřinou v EU a ve Spojeném království. Před jakýmkoli rozhodnutím o zavádění bude rovněž nutné vést o tomto mechanismu důkladné konzultace, pečlivě ho posoudit a otestovat. Kromě toho specializovaný výbor poznamenal, že koncepce musí být vypracovávána v souladu s postupem stanoveným v čl. 312 odst. 1, čl. 312 odst. 2 a článku 317 dohody o obchodu a spolupráci a s požadavky uvedenými v příloze 29.

(7) Analýza nákladů a přínosů z roku 2021 i dodatečné informace k roku 2023 vypracované provozovateli přenosových soustav EU a Spojeného království přinesly zjištění, že efektivita systému volného propojení objemů mezi více regiony bude do značné míry záviset na přesnosti prognózy ohledně čisté pozice hranice nabídkové zóny. Než bude možné rozhodnout o zavedení, je zapotřebí dále pracovat na koncepci prognostického systému a potvrdit její platnost. Specializovaný výbor bere na vědomí, že provozovatelé přenosových soustav EU a Spojeného království ve své zprávě navrhli vícefázový přístup k vývoji prognostického systému, který by začal fází návrhu prvního prototypu a jeho ověření.

(8) EU i Spojené království si kladou ambiciózní cíl využít potenciál energie z obnovitelných zdrojů na moři v oblasti severních mořích, aby zlepšily přístup k cenově dostupné energii a napomohly přechodu ke klimatické neutralitě. Podle článku 321 dohody o obchodu a spolupráci strany spolupracují na rozvoji energie z obnovitelných zdrojů na moři prostřednictvím sdílení osvědčených postupů a případně usnadňováním rozvoje konkrétních projektů. Provozovatelé přenosových soustav EU a Spojeného království ve své zprávě uvedli, že pro budoucí rozvoj hybridních projektů na moři budou zapotřebí opatření pro obchodování s elektřinou, která podpoří účinné stanovení cen a využití kapacity. Specializovaný výbor uznal, že je třeba věnovat více pozornosti zajištění toho, aby opatření pro obchodování s elektřinou mezi EU a Spojeným královstvím podporovala jejich ambice v oblasti rychlého rozvoje projektů obnovitelných zdrojů energie v oblasti severních moří.

(9) Analýza nákladů a přínosů z roku 2021 určila jako předpoklad ve všech zvažovaných variantách struktury volného propojení objemů mezi více regiony jednotnou zúčtovací cenu Velké Británie v časovém rámci na následující den. V srpnu 2023 Spojené království zveřejnilo svou odpověď na konzultaci o opětovném propojení příslušných aukcí Velké Británie pro přeshraniční obchod s EU v časovém rámci na následující den. Analýza Spojeného království ukázala, že většina respondentů návrhy uvedené v konzultaci podporuje. Od té doby se Spojené království začalo zapojovat do jednání se specializovaným výborem a předkládat výsledky konzultace.

(10) S ohledem na pokrok, kterého provozovatelé přenosových soustav doposud dosáhli, a na dodatečné informace poskytnuté v reakci na přílohu II doporučení č. 1/2023 by se měl specializovaný výbor obrátit na smluvní strany, aby zajistily, že provozovatelé přenosových soustav zahájí další fázi práce. V té by měla být věnována pozornost řešení základních problémů týkajících se koncepce, na které bylo již dříve upozorněno, aby byly splněny povinnosti specializovaného výboru podle čl. 312 odst. 1 dohody o obchodu a spolupráci.

(11) Specializovaný výbor vzal na vědomí, že strany očekávají vícefázový přístup k vývoji technických postupů pro volné propojení objemů mezi více regiony, počínaje počáteční fází ověřování koncepce. S ohledem na zjištění ze zprávy provozovatelů přenosových soustav předložené v červenci 2023 jsou nutné další analýzy, které by měly být zahrnuty do fáze ověřování koncepce. Počáteční fáze ověřování koncepce by měla poskytnout informace a podpořit vypracování jednotného souboru návrhů technických postupů pro volné propojení objemů mezi více regiony v souladu s čl. 312 odst. 1 a čl. 317 odst. 2 dohody o obchodu a spolupráci.

(12) Jakékoli rozhodnutí specializovaného výboru o zavedení technických postupů pro řešení volného propojení objemů mezi více regiony za použití přístupu společné knihy objednávek podle čl. 317 odst. 4 dohody o obchodu a spolupráci by mělo být podloženo konzultacemi se zúčastněnými stranami, dostatečně dlouhými dobami testování a aktualizovanou analýzou nákladů a přínosů,

PŘIJAL TOTO DOPORUČENÍ:

Článek 1

Specializovaný výbor uznává, že použití přístupu knihy předběžných objednávek není perspektivní pro další vývoj řešení volného propojení objemů mezi více regiony a doporučuje, aby se jím strany dále nezabývaly.

Článek 2

Specializovaný výbor doporučuje, aby každá strana požádala své příslušné provozovatele elektroenergetických přenosových soustav a, v případě Unie, Evropská síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav (dále jen „síť ENTSO-E“) usnadňující práci provozovatelů přenosových soustav EU, aby společně zahájili počáteční fázi ověřování koncepce před vypracováním jednotného souboru úvodního návrhu technických postupů pro volné propojení objemů mezi více regiony v souladu s přílohou 29 dohody o obchodu a spolupráci a s podpůrnou analýzou obsahující:

a) optimální provozní časový plán kombinující provoz volného propojení objemů mezi více regiony, jednotné propojení denních trhů v EU a opatření velkoobchodního trhu s elektřinou ve Velké Británii za použití přístupu společné knihy objednávek, včetně optimálních validačních a nouzových opatření. Optimální provozní časový plán by měl podporovat důsledné a efektivní využívání propojovacích vedení a zároveň minimalizovat rizika pro bezpečné fungování velkoobchodních trhů s elektřinou v EU a ve Spojeném království a předvídat možný vývoj trhu v období 2030–35. Měla by být posouzena a pokud možno kvantifikována provozní rizika spojená s touto časovou osou jak na jednotném propojení denních trhů v EU, tak na velkoobchodním trhu s elektřinou ve Velké Británii. V podpůrné analýze by mělo být uvedeno více možností provozních časových plánů, aby se napomohlo identifikaci optimálního časového plánu a jeho posouzení;

b) návrh specifikace nabídkového řízení na prototyp pro prognózu čisté pozice hranice nabídkové zóny:

   i) který by měl obsahovat podrobný popis požadavků, včetně:

      — metodiky (např. statistická a/nebo deterministická), která má být použita,

      — konkrétních výstupů, které by měl poskytnout prognostický systém,

      — toho, jak prognostický systém zohlední budoucí vývoj na trhu, včetně budoucího zavedení nových nabídkových zón, ať už na pevnině, nebo na moři,

      — toho, jakým způsobem budou výstupy z prognostického systému zohledněny v širších postupech pro volné propojení objemů mezi více regiony,

      — jakýchkoli dalších klíčových požadavků zjištěných na základě práce uvedené v písmeni a) tohoto článku a článku 3;

   ii) k němuž by měly být přiloženy:

      — informace o způsobu vypsání a řízení výběrového řízení, včetně zohlednění vlastnických práv a práv duševního vlastnictví,

      — podrobný rozpis předpokládaných termínů a nákladů,

      — veškeré relevantní otázky týkající se administrativních funkcí, které jsou nezbytné pro řešení vzájemných závislostí systémů EU a Spojeného království při zavádění řešení volného propojení objemů mezi více regiony.

Článek 3

1. Specializovaný výbor doporučuje, aby strany požádaly své příslušné provozovatele elektroenergetických přenosových soustav a, v případě Unie, síť ENTSO-E usnadňující práci provozovatelů přenosových soustav EU, aby pro specializovaný výbor vypracovali společnou zprávu, v níž budou zkoumány veškeré překážky realizace společných a hybridních projektů na moři, které mohou vyplývat ze stávajících obchodních opatření nebo volného propojení objemů mezi více regiony, a veškeré specifické změny, jež je nutné provést ve stávajících obchodních ujednáních, nebo specifické požadavky na koncepci volného propojení objemů mezi více regiony, které je třeba splnit pro zajištění účinného obchodování s elektřinou podporujícího realizaci společných a hybridních projektů na moři.

2. Společná zpráva provozovatelů přenosových soustav:

a) by se měla zabývat jak dopadem stávajících obchodních opatření, tak dopadem řešení volného propojení objemů mezi více regiony na společné a hybridní projekty ve střednědobém horizontu (v období 2030–2035) a zaměřit by se přitom měla především na:

   i) rozsah použití způsobů obchodování a na to, zda a jak může být ovlivněna výkonnost přidělování kapacity,

   ii) to, jak by tato obchodní opatření mohla fungovat s různými uspořádáními trhu, zejména s nabídkovými zónami na moři, a

   iii) to, zda je daný obchodní případ pro investice do infrastruktury dostatečně jasný,

b) by měla zohlednit:

   i) povahu a rozsah možného rozvoje infrastruktury pro energii z obnovitelných zdrojů na moři v oblasti severních moří ve střednědobém horizontu, včetně možných hybridních propojovacích vedení, energetických ostrovů, sdružených příbřežních elektrizačních soustav a elektrolyzérů na moři,

   ii) možné mechanismy tvorby cen,

   iii) doplňkovou roli opatření pro dlouhodobé a vnitrodenní obchodování,

   iv) vliv na přesnost prognóz ohledně hranice nabídkové zóny a

   v) jakékoli specifické úpravy, které mohou být požadované v případě koncepčních prvků těchto způsobů obchodování, a to v jejich obecných mezích, aby pomohly řešit jakékoli zjištěné překážky a/nebo reagovat na požadavky vývoje a provozování společných a hybridních projektů na moři s cílem zajistit účinná opatření pro obchodování.

Článek 4

Pracovní postup doporučený podle článků 2 a 3 by měl zahrnovat pravidelný dohled a příspěvky stran. Může rovněž zahrnovat spolupráci provozovatelů přenosových soustav s širším okruhem zúčastněných stran, mezi něž mohou patřit regulační orgány, nominovaní operátoři trhu s elektřinou / elektroenergetické burzy a akademická obec.

Článek 5

Specializovaný výbor doporučuje, aby strany koordinovaly komunikaci se svými příslušnými provozovateli elektroenergetických přenosových soustav a, v případě Unie, se sítí ENTSO-E usnadňující práci provozovatelů přenosových soustav EU v souladu články 2 a 3 a požádaly je, aby do 11 měsíců od přijetí tohoto doporučení dokončily práce uvedené v těchto článcích.

Článek 6

Specializovaný výbor doporučuje, aby strany požádaly své příslušné provozovatele elektroenergetických přenosových soustav a, v případě Unie, síť ENTSO-E usnadňující práci provozovatelů přenosových soustav EU, aby si od národních energetických regulačních orgánů Spojeného království a od agentury ACER vyžádali neformální stanovisko k jejich práci dokončené s ohledem na článek 2, které by mělo být předloženo do jednoho měsíce, poté co provozovatelé přenosových soustav předloží společnou zprávu.

V … dne …

Za specializovaný výbor pro energetiku

spolupředsedové